

Neléčený nůžkový skus u kakadu Goffinova

Křivý zobák papoušků

Dvě nejčastější deformity zobáku u papoušků jsou nůžkový skus (scissor beak) a prognatizmus.

Nůžkový skus je vada, kdy se horní zobák odklání od středové osy dolního – doleva nebo doprava – a je nejčastější u mláďat velkých arů. Všechny příčiny tohoto stavu ještě úplně neznáme, ale od teorie, že za to může umělé krmení z jedné strany, se upouští. Pravděpodobně má největší vliv průběh inkubace (teplota, otáčení vejce, vlhkost, poloha embrya ve vejci apod.), výživa rodičů, genetika a výživa mláďete.

Prognatizmus je vada, kdy se horní zobák zavírá špičkou do spodního, místo, aby ho přesahoval. Tato vada se nejčastěji vyskytuje u mláďat kakadu a je vrozená. Mechanismus vzniku této vady také není přesně znám, ale předpokládají se stejné faktory, tedy vliv inkubace, genetiky, výživa rodičů apod.

Obě vady zakřivení zobáku jsou řešitelné a u obou platí, že čím dříve je majitel bude řešit, tím lépe se zobák zkoriguje. Nejjednodušší je řešení u mláďat, která ještě nemají úplně

tvrdou rohovinu zobáku a dokončenou osifikaci kosti horní čelisti. U těch stačí v případě nůžkového skusu někdy jen manuální narovnávání (pokud se zobák stáčí doprava, tlačíme na něj zprava doleva) prováděné několikrát denně a samozřejmě velmi jemně a citlivě!

Vady skusu lze řešit i různými druhy rovnátek od jednoduchých akrylátových, přes rovnátka podpořená hřeby v zobáku až po rovnátka s chirurgickým drátem vedeným přes kosti lebky. Způsob řešení a jeho provedení by mělo být zcela v rukou ptačího veterináře. Rozhodně by se neměl majitel pokoušet o jakékoli rovnání doma, laicky, jen proto, aby pak zjistil, že „prošvihl“ dobu, kdy bylo řešení možné a zůstane mu papoušek s trvalou deformitou a celoživotním hendikepem.

Prevence těchto stavů není jednoznačná. Vzhledem k tomu, že při vývoji nůžkového skusu i prognatizmu hraje roli hned několik faktorů, platí pro prevenci v podstatě stejné zásady jako pro zdravý chov: ptáci by měli být chováni v optimálních podmínkách, co se týká výživy, teploty, prostoru, zoohygieny, zdravotní péče i welfare. Už jen to, že se „křivé zobáky“ objevují mnohem častěji u odebraných, ručně krmených mláďat, o mnohém vypovídá a spousta majitelů (záměrně nepoužívám slovo chovatelů) vadu ani nepozná a tím pádem neřeší. Výsledkem jsou odrostlá mláďata a dospělí ptáci, u nichž je řešení křivě rostlého zobáku už dost problematické nebo nemožné a papoušci mají úplně zbytečně celoživotní hendikep.

MVDr. Jana Leimerová

Zábřeh na Moravě

leimerova@veterinazabreh.cz

Léčba nůžkového skusu u mláďete ary ararauny

Neléčený prognatizmus u mláďete korely